

Librone sl. narodne pesne
Libron excursionum

S. RUTAR/II

II. knjiga.

Rutar

JULIUS DASE

TRIESTE
Via Ponte rosso 3

GORIZIA
Piazza grande 447

FIUME
Via del Governo 566

Izbrane
slovenske narodne pesni,
ki so po raznih knjigah in ča-
sopisih raztresene.

II. knjiga.

Putar

XVI.

m. v. 5

!!

x Lavdon.

1. Živi Lavdon, živi Koburg!
 Vidva sta junaka prava,
 Turški strah se kliceta.
 Vedno bota glo slovela,
 Ker sta Beligrad vzela,
 Turke dobro zmagala.
2. Lavdon general častiti,
 Hotel zopet je dobiti
 Trdnos mesto Beligrad.
 Turki noče se prodati,
 On pa bombe jel metati,
 Mesto, da bo pokončat.
3. Rekel most je narediti,
 Da bi mogli tje berž iti
 Čez široko Donavo.

Čezenj stopa vsa armada,
 Blizu je do Beligrada.
 Turki čujte, kaj bo to!

4. Kmalu bombe so sunele,
 V Beligrad strašno letale
 On užigale vse strani.
 Turni, hiše so rusile,
 V kup padale in valile,
 To ljudi močno straši!

5. Landon prašat mesto ukazuje,
 Ali se pravič je mu laže,
 Ali se hoče ukloniti?
 Če pr noče se podati

Landon hoče se streljati
 In jim ves podreti žit.

6. Turki so se tega zbal,
 V beg se preč vsi pobali.

Vergli vse orožje preč.

Landon s svojo svojo armado,
 V mesto Belgrad gre s parado,
 Turkom kaže ostri meč.

7. Vsi cesarski so veseli,
 Da jim mesto spet so vzeli,
 Govejo in vričajo.

Turške žene pa solzijo,
 Plakane v strahu vse šternijo,
 Vpijejo in jokajo.

8. Landon sili Turka iti,
 Proč ukazuje ga spoditi,
 Mu pokazat pravo pot.

Tudi drugi generali
 Turke dobro so pogнали,
 Več ne bodo prišli tod.

9. Tudi mi smo zdaj veseli,
 Da smo ljubi mir prejeli,

Turka pa odgnali preč.
 Vsi bogoi za to hvalimo,
 Pa ga groven se prosimo,
 Da b' nas Turci ne ostrašil več!
*f. Narodna? zap. J. Uršič, No,
 vire 1859, l. 28. /*

XVII.

5127

x Marjetica.

Tamkaj stoji pristavica,
 Tamkaj stoji pristavica.
 Na pristavci je Marjetica,
 Na pristavci je Marjetica
 Tuo mi ziblje sinčka,
 Četrtno leto starega.
 „Alja, ležaj, preljub moj sin,
 Da bi že skoraj velik bil!
 Saj boš verbal sedem gradov,
 Sedem gradov, devet pristav.“

To je slisala žlahtna gospa,
 Žlahtna gospa sovražnica.
 Klitro je sekla v svetli grad,
 Svoj hudobni nablep speljot.
 „Le sem, le sem sekla moja,
 Le sem, le sem sekla moja!
 Vroke vzemi ostri nož
 In pojdi na pristavico.
 Laholj Marjetci sinčka,
 Četrtno leto starega,
 Ven z njega vzemi jeterca,
 Tudi pljučica in serčice!“
 „Žlahtna gospa, jest tga ne strin,
 Kajš svoje službo zgubim.“
 „Le sem, le sem mojštka moja,
 Le sem, le sem, mojštka moja!
 Vroke vzemi ostri nož

In pojdi na pristavico;
 Takolj Marjetci sinčka,
 Polbrugo leto starega,
 Ven z njega vzemi jeterca,
 Tudi pljučica in srcice!¹

„Jahna gospe, jecit tega ne strim,
 Kajse svojo službo zgubim.“

Lama popade ostri nož

In slaje na pristavico.

Takolje Marjetci sinčka,

Polbrugo leto starega.

Pa z njega vzame jeterca,

Tudi pljučica in srcice.

Kje Marjetca prišla domov

Se ser mi čudi premočno.

„Volej, ko sem šla rutaeprout

Začel po meni si jokati.“

Danes pa tako terdo spiš,
 Da se clo nič ne prebudiš!²

Če mi razveže sinčka,
 Zagledotala je mrtvega.

Vidi ga v zibki ležati,

Vidi ga v krevi plavati!

Kakriči: joh, o joh, gorje!

Kaj so naredili mi ljudje!³

Se vpije, joha prestrašno,

Da potolažit je ni blo: —

Gospod je ravno z jage očel,

Prestrašno mi je osternel.

„Kaj pa ti je, Marjetica,

Dar si tako objokana?“

„Blagji gospod, naša gospi

So mi največ sovražnica.

Zakloubi so mi sinčka,

Dobila sem mrtvega? —

Gospod hitro v grad jadra,
 Oj jeze ves mi trepetaj.

Gospod raz konja skočil je,
 Hitro gospo' poklical je.

„Kaj pa imajo, kerwar predpas,
 Kar je nenavadno pri nas? —“

„Petelinčke sem zaklavala,
 Vam sem kosil napravljala.“

„Pojava na ganki visoke,
 Gledat te polja radoljške,
 Da bova mal ipancirala,
 En mal se pogovarjala.“

„Sta sta na ganki visoke,
 Gledat te polja radoljške.“

Prime jo za erjave lase,
 Verže jo čez ganki visoke.

„Boh' prokleta kača ti,
 Ja vselej sprej mojih oči!“

Tak^{*} dolg inas zavpana bit,
 Da se ti tukaj spokoriš.

Tukaj naj praste lipica,
 Lepa zelena lipica.

Kedar tako debela bo,

Da seela gibko naredi,
 Rodil se bove sinček mlad,
 On bo v toisti gibki spal.

Kedar bo novo mašo pel,
 Kacjo podobo ti bo vzeli;

Poslalo bodeš spet grupa,
 Kakor si od začetka blar.

V tem gradu se inas pokorist
 In bogu zavesti storit.

Želaj se pa jst z grada podam

Tebi ga za stanovanje dam.
 Snivla se bova enkrat spet,
 Tamkaj pri ljubem očetu!

Prepeva se ta pesen o kistem
 gradu (Wallenburg) pri Radolcu,

ci. zap. Levicnik, Novice 1859,

1830, l. 29. — Konec je očitno pogre,
 jega izvira.!

Konac, Dod. št. 9

XVIII.

§ = x Brat sestro najde.

Romance greb na romanje
 V Golice k svetni Jakobu.

Če so zašle v zelen log,
 Tam pa zgubile pravi pot.

Tako romance govoré,

Romance prejalostne:

„Da bi en človek prišel od kod,

Da bi pokazal pravi pot.“

Se konar to izgovore,
 Že se zaslijo stopnje.

O gozdu prave jager zelen,
 Jager zelen, lepo storjen.

„Kaj delate tu deklice

Da ste tako preplašene?“

„Me pa gremo na romanje

V Golice k svetni Jakobu.

Pa smo zgubile pravi pot

V Golice k svetni Jakobu.“

Tako je rekel jager zelen,

Jager zelen, lepo storjen:

„Dajte mi mlajšo romanco,

Da vzamem jo seboj,

Vam pa pokazem pravi pot

V Golice k svetni Jakobu.“

„Kje si pa deklica sama,

Ki si tak obraza lepega?“

„Jaz sem spod gradu belega

Le ene male kajžice,
 Pa nemam oca, matere,
 Pa drugga tud nobenga ne.
 Le enga bratca še inam,
 Pa se za tega nič ne znam.
 Segel je v arjet židani,
 Dal ji je belih tolarjev:
 „Le na, le na, sestrice moja,
 Za cerengo, za dotico.
 Ti si sestričica moja,
 Doma! spod Grada belega,
 Preteklo je že dvajset let,
 Kar sem bil jaz od doma vzet,
 K' je bil Turk Beligrad razdjal,
 Je mlade nas seboj pobral.
 Od tistih mal več slivat ni,
 Kako da se doma! gabi.

Ves čas se dobro mi godi,
 Le Turk domu me ne pusti.
 Mol' ti za me, jaz pa za te',
 Pa tud za stariše ljube'.
 Ne bova več se videla,
 V pesnik le se slivala."
 Sestrice žalosti omesti,
 Nikol več bratca vidla ni, —
 [Zap. Levicnik, Nov. 59, l. 38.]
 (Primeri zvezek I, k. XXXIX).

XIX.

X Mornar.

Š70

Je lunica svetila
 In polnoč ma bila.
 Na bregu stal je mlad mornar,
 Na bregu stal je mlad čolnar;
 V ti levic gosle mi derži,
 I desni strune obira,

In pesen mi prepeva,
 Po morji da odmeva:
 „Oj veter, veter ti neba,
 Oj veter, veter ti morja!
 Ti veš za morja ceste vse,
 Ti veš za staze zemlje vse:
 Ne veš, kaj moje si želi' srcé!“

Oj morje, morje široko,
 Oj morje, morje globoko,
 Ti vsebi triješ ribji trop,
 Ti bodeš moj zeleni grob! —
 Oj ribe, ribice zlate,
 Ki v tamnem morji plavate
 Vse boste mi pogrebniče;
 Da bi še koga druž'ga blé!“*

Na bregu jablana stoji,
 Na njo mornar upré oči,

In glasne gosli'ž javorá
 Ji verže v ta zeleni verh.
 Čex morje veter pridervi
 Skoz jablane zelene sumi:
 „Saj veter vem za ceste vse,
 Za staze vse čez zemljo in morje,
 In tud' to vem, oj mlad mornár,
 In tud' to vem, oj mlad čolnár,
 Kaj tvoje si želi' srcé!“ —

Od brega čoln je odvezoval
 In vanj mornar se je podal. —

Po morji plava mlad mornár,
 Po morji plava mlad čolnár.
 Na morje veter radervi,
 Mornáru v uho zašumi:
 „Mornar, na teh diščih rož,
 Da malo mi radremal boš.“

In veter čoln naprej je gnal,
V čolnu je mornar raspiál. —

Čez morje veter zadavi,
Skoz jablane zeleni verh šumi.
Iz gosli glas se oglasi

In v svetlo noč se razleti:

„Oj vstojaj, vstojaj Jelvica,
Ti hči bogatga Bejharja!”

To morji plava pisan čoln,
Je samih zlahtnih rožic poln.

Oj vstojaj, vstojaj Jelvica,

Ke kmalu bude beli dan,

In mladi pride Kavahir poté,
Kakor ste snoč' zmenili se.

Oj vstojaj, vstojaj Jelvica,
Da iz teh lepih, zlahtnih rož
Svoj krancelj spleta si boš,

Trej kakor pride beli dan.”

Žbudila se je Jelvica,
Sama pri sebi prošala:

„Al drobne tičce dan pojó,

Al svatje pò-me že gredó?”

Iz poslji Jelica vsatajala,

Skoz' otkno je pogledala,

Otkoli se ozirala,

Noa otkni je poslušala. —

Spet veter v gosli rasumi,
Iz gosli glas se oglasi,

In strune milo mi pojó,

Bolj milo in še bolj sladko:

„Oj vstojaj, vstojaj Jelvica,
Ti hči bogatga Bejharja!”

To morji plava pisan čoln,
Je samih zlahtnih rožic poln.

Oj vstajaj, vstajaj Jelvica,
 Če kmalu bode beli dan
 In mladi pride kavalir po te,
 Kakor ste snoc' zmenili se.
 Oj vstajaj, vstajaj Jelvica,
 Da iz teh lepih, žlahtnih rož
 Svoj krancelj spleta la si boš,
 Prej kakor pride beli dan."

Od okna Jelca vstajala
 In kamorela klicala:

"Vstajaj hitro, kamorela ti
 In poslušaj to-le petje mi:
 Al' drobne ptičce dan pojó,
 Al' svaťje pó-me že gredó?"
 "Dan drobne ptičce ne pojó,
 In svaťje po-te ne gredó,
 Le veter piše čez morjé,

Od sebe daje glase té."

Spet veter v goslih zasumi,
 Iz gosli glas se oglesi;
 Bolj milo strune še pojó,
 Bolj milo in še bolj sladkó:
 "Oj vstajaj, vstajaj Jelvica,
 Ti hči bogatga bejharjoi!
 Po morji plava pisan roln,
 Je samih žlahtnih rožic poln.
 Oj vstajaj, vstajaj Jelvica,
 Če kmalu bode beli dan
 In mladi pride kavalir po te,
 Kakor ste snoc' zmenili se.
 Oj vstajaj, vstajaj Jelvica,
 Da iz teh lepih, žlahtnih rož
 Svoj krancelj spleta la si boš,
 Prej kakor pride beli dan."

Iz kamre zvabi Jelvico,
 Iz dvora zvabi Jelvico,
 In k morji zvabi Jelvico,
 Lepo, mlado, nevestico.

Stoji tik brega pisan čoln,
 K' je samih zlatih rožic poln.
 Se stopi Jelca v pisan čoln,
 Od brega splava sred morja.

Kdaj veter hujše zasumi,
 Iz gosli glas se oglasi,
 In strune zadnjič zapojó;
 "Saj veter vem ra ceste vse,
 Za staxe ve čez zemljo in morje,
 In tud' to vem, o mlad mornár,
 In tud' to vem, o mlad čolnár,
 Kaj tvoje si klič' sercé! —
 "Ti morje, morje široko,

Ti morje, morje globoko,
 Ti v sebi kriješ ribji trop,
 Ti bodeš moj zeleni grob.
 Ve ribe, ribice zlaté,
 Ki v tamnem morji plavate,
 Ve boste moje zdaj pogrebnice,
 Moje — in moje ljubice!"

XX. *) Korysko IV. 116

✕ Junakov grob.

Novoj črnoj gori
 Žarkli ogenj gori.
 Mimo njega jare
 Trideset junakov,
 Trideset junakov
 Na izbor sololator.
 Jedan je med njimi
 Grozovitno ranjen.

*) Prim. IX. str. 83 I. Knjige se glavke —

Ka boga vas prosim,
 Draga bratč moja,
 Ne puščajte mene
 Novoj črnoj gori;
 Nego me peljajte
 Novo ravno polje!
 Jamo mi kopajte
 Pri svetem Ivanu,
 No puško globoko,
 No sabljo široko.
 Nater pogrnite
 Mojo kabanico,
 Nater položite
 Moje grešno telo.
 Vene mi pustite
 Mojo desno roko,
 Vanjo mi dajte

Kito rožmarina;
 Ka njo mi privežite
 Mojga konjčca vranca,
 Nek me konjič žali,
 Kad me draga neče!
 Draga bi žalovala,
 Kad bi ona znala,
 Da sem se oženil
 U to černo zemljo.
 Bratec, ja te prosim,
 Kadar pojdeš mimo,
 Najavi se dragoj,
 Pak joj priporočaj;
 Da je moja žena
 Leba' črna zemlja;
 Moji svatje bili
 So ti drobni červi

Moji govci bili
 Leti drobni ptiči.
 I se to vas prosim,
 Draga bratč moja,
 Golence mi kopajte
 Pri grobu mojem;
 Kdor bo išel želen,
 Nekha se napije;
 Klopri mi delajte
 Pri grobu mojem:
 Kdor bo išel truden,
 Nekha se počine;
 Rože mi sadite
 Pri grobu mojem:
 Kdor bo išel gizdov,
 Nek' si rožo uterga.

J. Černomeľ, Novice 1864
 list 43.

Prim: Korytko III, 115

X XXT. 5624

Sv. Marjeta in sv. Jurij orožnik,
 Stoji, stoji velika vas,
 Na konc' vasi je beli grad,
 Na konc' gradu jezer globok,
 Koter je neguden červ,
 Neguden červ, lintvern hud.
 Druzga ne pije, družga ne je,
 Ko leško kri, leško meso.
 Še so imali počredarijo,
 De so mu enga človeka dojali.
 Prišla je počredarija ~~na~~
 Na žlahtnega gospoda
 In na žlahtna gospo,
 De pojde k jezer globokimu,
 De tam svoje življenje sklenil bo.
 Nun bo prišel neguden červ,

Kdo bo tam, ga bo požrl. —

Tako je rekel žlahtni gospod:

„Perla na naji je versta,

Al pojdeš ti, al pojdem jez,

K' jezer globotkinu?“

Če to je rekla žlahtna gospa:

„Nič se ne boj, žlahtni gospod,

Ne pojdeš ti, ne pojdem jez,

Dala bovo Marjetica!“

Tako je rekla, žlahtna gospa:

„Poji gori, gori Marjetica,

Napravi se kot nevestica!“

Marjetica čisto nedoljna bode,

Rado močhe bogala,

Napravila se je k' nevestica,

Pa silno bila žalostna.

Čla je k' jezer globotkinu,

Srečal jo je en stari mož,

Ljub svetí Jurij orožnik.

Če je tako rekel star možic:

„Kaj je teb', Marjetica,

Ker si silno žalostna?“

Če je tako rekla Marjetica:

„Usnil se stavjenthkrat bogu,

Godi se vselej tako,

K' otroci svoje matere nemajo!“

Jez grem k' jezer globotkinu,

Trisel bo negučen čer,

Ki bo mene tam požrl.“

Če je tako rekel star možic,

Oj ljub svetí Jurij orožnik:

„Nič se ne boj Marjetica,

Saj pojdem jez tudi s tebo!“

Čla sta k' jezer globotkinu

Prišel je en neguden čerw,
 Neguden čerw, lintoem hus.
 Svet Jur je vzdignil desno roko,
 Bez čerwa storil sveti križ,
 Marijica zdrosala posec svoj,
 Vergla ga je čerwa na vrat.
 Čerw je takó močno zarjul,
 Da se je ves grad na kup razsul.

/Wraz, Novice 1868, l. 30:/

XXII.

Baba praprot kopra,
 Deol Korenje sterže
 Sin po vražje puže streljov,
 Čer pa žabe pase,
 Žabe pase, po be meče
 In je obinjavo.

/Wraz, Novice 1868, l. 32:/

Pokoritev duše. 5371

„Vj ti duša majcena,
 V večer si rojena,
 V polnoči si kerščena,
 S svetom včer si s sveta šla,
 Pa se ne pojdes zdaj v nebo!¹
 Se je šla pred nebeška vrata,
 Na vrata je poterkala,
 Da bi jo le kdo začul. —
 Začul jo je sam Jezus:
 „Hole, hole duša majcena,
 V večer si rojena,
 V polnoči si kerščena,
 S svetom včer si s sveta šla,
 Pa se ne pojdes zdaj v nebo!¹
 Pojdi mi po mezgle vode,
 Ki bo zvirala izpod kriba nad gor,

Izpod Kostene gore! —

Duša se je okoli obernila,

No je hitro dirjala

No je mило jokalala.

Prečal jo je sivi Svit:

„Hole, hole, sivi Svit,

Al si videl studenca tje,

Ki bi voda izvirala

Izpod hriba nad gor,

Izpod Kostene gore, &

Da bi jaz nesla Jezusu,

Oj Jezusu merzle vode? —

„Jaz ne sem nič videl studenca tam,

Čudej se gre beli Dan,

Če ga je on videl kide tam! —

Duša se je okoli obernila

No je hitro dirjala,

No je mило jokalala.

Prečal jo je beli Dan:

„Hole, hole beli Dan,

Al si kaj videl studenca tam,

Ki bi voda izvirala —

Izpod hriba nad gor,

Izpod Kostene gore,

Da bi jaz nesla Jezusu,

Oj Jezusu merzle vode! —

„Jaz ga ne sem videl nič tam,

Čudej se gre Solnce rumeno,

Če ga je kaj ono videlo? —

Duša se je okoli obernila,

No je hitro dirjala,

No je mило jokalala.

Prečalo jo je Solnce rumeno:

„Hole, hole Solnce rumeno

Če si kaj videlo studenca tam,
 Ki bi voda izvirala
 Izpod hriba nad gor
 Izpod Kostene gore?¹
 Da bi jaz nesla Jezusu,
 Kj Jezusu merzle vode?²
 „Hole, hole duša majcena,
 Jaz ga nesem nič videlo;
 Ladi se gre Marija,
 Če ga je kaj ona videla?“³
 Duša se je okol obrnila
 No je hitro dirjala,
 No je milo jokala.
 Četala jo je Marija:
 „Hole, hole Marija,
 Si kaj videla studenca tam
 Ki bi izviral izpod hriba nad gor,

Izpod Kostene gore,
 Da bi jaz nesla Jezusu,
 Kj Jezusu merzle vode?“
 „Hole, hole duša majcena,
 Dirjaj v materni zglovičje,
 Onve boš našla rutice,
 Ko se je mati brisala,
 Ko je h porodu jankala.
 Tiste hiti ožemati
 Tno nesi Jezusu merzle vode.“
 Duša se je okol obrnila
 No je hitro dirjala
 Koter v materni zglovičje.
 Tam je našla rutice,
 Ko se je mati brisala,
 Ko je h porodu jankala.
 Tiste je hitelo ožemati

Inu je nesla Jezusa mizerle vode.
 Še je šla pred nebeška vrata,
 Na vrata je poterkala,
 Da bi jo le kdo začul!
 Začul jo je sam Jezus:
 "Hole, hole duša majcena
 Če si mi prinesla mizerle vode,
 Pa se ne pojdeš zdaj v nebo."
 Duša se je okol obrnila
 Pojdi na polje rumeno,
 Tam boš našla drevičje,
 Kj drevičje žegnano.
 Tam boš v tistena satko dolgo,
 Da se to drevje posušilo bo,
 Tě boš šla v sveto nebo."
 Duša se je okol obrnila
 No je hitro dirjala,

No je mило jikala.
 No je šla na polje rumeno
 Taj si k drevcu žegnannu.
 Tam je ona sedela,
 Da je minolo sedem let,
 Sedem let, osmega pol.
 Prišla sta dva razbojnika,
 No sta pov to drevičje nakturila,
 Da se je to drevičje posušilo.
 Prišla je Marija:
 "Hole, hole duša majcena,
 Koga si kaj videla?"
 "Jaz druga nesem nič videla,
 Ko samo dva razbojnika,
 Ko sta pov to drevje nakturila,
 Da se je to drevje posušilo."
 "Hole, hole duša majcena

To ne sta nijedna razbojnika,
 To sta vlastna tvoja brateca.
 Vsej ne si terpela sama za se,
 Tudi ne za mater, ne za oče,
 Ti si terpela za tvoja brateca.
 Prijela jo je za belo roko,
 Peljala jo je gor v nebo,
 Gor v nebo, v sveti raj,
 Oca nebeški nam ga daj!

! Čas v Vrazovi zbirki,
 Norice 1868, l. 39.

XXIV. Š1231

1. Snoci je pa slanca polna
 Na zelene travničke,
 Oj gotovo je pobrala
 Vse mežlahstne rožice.

2. Meni pa ni mar za rože,
 Če je slanca pomori,
 Meni je za dečo mojo,
 Če me ona zapusti.

3. Ravno sredi mojga srca
 Lepa rožica cveti,
 Če ne boš ji prilijala
 Se gotovo posuši.

4. Kaj ji bodem prilijala?
 Nmam vina ne vode.

Jaj pa bodem ji prilila
 Svetle svoje soljice?

Š1992

XXV.

Korjancić, N. pesn.

26. I. VI. 8
 2 melodij

Če noč se mrači,
 Mojga pobca se ni,
 Ne bodo ga vidle
 Več moje oči.

2. Če luna sveti,
 Mojga pobica se ni,
 Kaj dela, kaj dela,
 Da solko nudi?

3. Danica blišči,
 Pa ga vendar še ni,
 Anabititi nezvest je,
 Tor drugo gori.

4. Če mene pustil,
 Pa si drugo zoodil,
 Naj srečen ostane, ^(2 mel.)
 Dokler bo živ! ^{Kocij., I, št. 10}
 Ibidem.

Š2/40

X

XXVII.

1. Na ganjku je stala,
 Je puščica vezala,
 Ga nečem od nje,
 Ker je jezna na me!

2. Na ganjku pri nji
 Pa se drug veseli,
 Naj pa njemu ga da,
 Če ga rada ima!

3. Če sto jih vezala,
 Pa meni prodalor;
 Štoteri in eden,
 Ni mene več vreden.

4. Le puščice veži,
 Na fanto pa preži,
 Se lepš'ga za - me ^(2 mel.)
 Ima drugo dekle. Ibidem. ^{Koc., I, št. 70}

XXVII. Š2285

1. Kje je - o' lanjsko veselje?
 Letos ni drugga - kot solze! :
 2. Kje so o' lanjski puščici?
 Doli po Soči plavajo,
 Fantje za - nje ne marajo.

2. Moj dam mi pojde, kam mi^{ga}
 Vse moje lanjsko veselje,
 Vse moje lanjsko veselje.
4. Lan' sem po semnjih ferkala,
 Letos bom zibco varovala,
 Letos bom zibco varovala.
5. Lan sem pri vodi pevala,
 Letos bom rutce spirala.
6. Lan' sem stela solovčke,
 Letos bom prala povojčke.
7. Lan' sem plela majeron,
 Letos se kopriv ne bom.
8. Moj ljubi pa je šel v Rim,
 Letoj pojdem še jaz za njim.
- J. J. sl. Rim Knytko I. 2

XXVIII.

Prepisano iz Knytko I. 20

1. Ptici so se ženili,
 Proč' beli Ljubljani.

- Alje čudo, al ni čudo,
 Čudo mora bit!
2. Ččinkovec se je ženil,
 Vzel za ženo ččinkovko. Alj. č.
3. Orel njima starejšina,
 Tja mizo z glavo kima. Alj. č.
4. Sova je bila tetar,
 Se je za mizo vsepla. Alje čudo
- [5. Volk pa je mesaril
 Gori na hribu,
 Solnce ga pripeče,
 V groben ga z vleče.] Alje čudo
6. Hajec je bil gostrežnik,
 Je sladko vince sočil. Alj. č.
7. Mačka je bila dekla,
 Je doli z mize stekla. A. j. č.
8. Psi pa so bili godci,
 Istimi širokimi gobci. A. j. č.

42.

9. Tromba je z muho plesal,
Da se je zemlja kresla.¹
10. Muha se je stegnila,
Si je nogo glo mila. A. j. i.
11. Pošlite ji po padarja,
Po kistga furja in abljorja.
12. Predno jdravnik priteče,
Le muhi kri odseče. Alje ^{ibidem} ^(Kec. I. st. 16)

§ 1668

XXIX.

1. V nedelji jutro ustala bom,
V Ljubljano se peljala bom
2. Pred avturano stopila bom,
Ker sočelna prosila bom.
3. Al avtmom pravi, govori:
„To se prav teško stori.“
4. Lidor oč sočelna imet,
On mora zornjdenorce šteti.“

46.

5. Al jaz pa rada stela bom,
Da sočelna ^{in mladi} dobilo bom! ^{ibidem} ^(Kec. I. st. 18)

§ 532

XXX.

- Marija z Ogerškega gre,
Oj gre do žalostne gore.
Da njo priteče pobit mlad,
Najaj bi jo prikllical rad:
„Najaj, najaj, Marija ti,
Marija sedem žalosti!
Ti cerkev ni zardosti še,
Ti svetih maš premalo je?“
„Mi cerkev je zardosti že,
Mi svetih maš premalo je!“
Možje do cerkve pridejo,
Ker konjih tje prijezdijo.
Z altarjev konje zobljijo,
Z kamnov se napojajo.“

Kené do cerkve pridejo,
Nemarno se zgovarjajo."

Marija sla do jezera
In ji brodarja klicala:
"Prepelji me za božji lon,
Prepelji za nebeski tron!"
"Ne vozim jaz za božji lon,

Var: Ne vozim za nebeski tron,
Vozim te za belé ventine (la. ventino, ~~stojnica~~ ^{stojnica})
Da same bele krajcarje

Var: Inu za rumene cekline (D. Duboulje, ^{nos. Krasni})
Inu pa za stare reporje. (rep. = 4 solt)
Varjanci: vzdigne krilce lepó. Vkl. ma. dede svetó.
Marija prime krilce, (Duboulje)

Naravnost gre čez jezerce,
Pri kraj' voda' do slenkla bla,
Čo reči je po suhem sla.
Marija v hrib se vpirala,
Brodarja hoščo vnemala,
Brodar pa opiše na vso moč,
Marijo kliče na pomoč:

"Nazaj poglej, Marija ti,
Marija sedem žalosti!"

Marija pa odgovori:
"Pomaga jo naj' krajcarji!"

Brodar spet opiše na vso moč,
Marijo kliče na pomoč:
"Marija, če ne rešiš me,
Saj reši mlado detice!"

Čred' izbe zibka sam stoji,
In mlado dete v njej leži
Marija krog se zavihli,
Nes ogenj naglo pogasi.

(Pesen o žalostni gori poleg Preserija;
v verbiški okolici nabral in predelal
P. Kicinger, Lj. Danica 1857, str. 13.)

— (prevod) XXXL. Litavski? —

Cerka pride, (bila je pri ljubem),
Roke ma ruderé, mat' jo praša:
"Cerka, zakaj' mas ruderé roke?"

Cerka pravi: „Tergala sem roje?—
Cerkar pride, (bila je pri ljubem),
Usta ma ruderé. Mat' jo prôa:

„Cerkar, zakaj' moš ruderé usta.²

Cerka pravi: „Pagode sem jela?—

Cerkar pride, (bila je pri ljubem),

Licice ma blede. Mat' jo prôa:

„Cerkar, kaj si ga boza tak blede.²

Cerka vpije: „Groh skopajte mati,

Nanj me denite, nanj postavte križ^{je},

V križ zapišite, kar bom vam velela:

„Trista je z ruderčina rothama,

Ki zrucečil ljub je v narocima;

Prišla z ruderčina ustnana,

Ta prišla z bledima liconama,

L'blednule z ljubega nevere.¹”

ji Terstanijak na Pesničkem;

Vodnikov spomenik str. 221.)

Glej: Čuhonoka legendi, prevlečkan Buzolici
na krovski (Kienar 1829 br 43, str. 680).

„Daj ti meni deklisa

„Pustlicêk zeleni.“

„Ne bi ti ga dala,

Da b' duša pred meno stala];

Vendar nem ti, hlapcêk,

Pustlicêk le dati,

Pa ti moraš meno

Pred farneštra peljati!“

„Hocem jaz se dekle

Pred farneštra peljati,

Pa ti moraš, deklisa,

Gostijo obhajati (napravljati).“

„Hocem jaz si, hlapcêk,

Gostijo obhajati (napravljati),

Pa ti moraš, hlapcêk,

Vincina nam dati.“

Hocem jaz si, deklisa,

Vincica Avdlati,
Pa ti moraš, Deklica,
Z kopriv soilo presti."

"Glošem jaz, o' hlapček,
Z kopriv soilo presti,
Pa ti moraš, ljubček,

Kolovrat zlat prineesti!"

Vdaje!

/: Terstunjak v celjski okolici,
ci, Hostnikov album, (220).

(5 n. p. m. a. l.)

XXXXIII.

X Božični versec.

1. Stoji, stoji mi versec drag (zlat);
To ni nobeden versec drag,
Je le božični čas preblag:
Marija Jezusa rodi.

2. Marija igra si z nageljci;
To niso nikdar nageljci,
So le nebeski angeljci;
Marija it.

3. Marija serga lilije;
To niso nikdar lilije,
Le svet je rajste zarije: Marija it.

4. Marija serga majeron;
To ni nobeden majeron,
Je le Marijin svetli son: Marija it.

5. Marija serga rožmarin;
To ni nobeden rožmarin,
Le Jezus je, Marijin sin: M. it.

6. Marija spleta vencček zlat;
To ni nobeden vencček zlat,
Je le božični dar bogat: M. it.

/: Popravit in pokvarit "poleg sta",
re pesmi "P. Kisinger, Domac
Koledar za 1862, str. 112. Ravno on
stoji tudi še mnogo bolj pokvar,
jena, sv. Barbara", n. pri "Stoji, stoji",
ji tam beli grad - za bpo Niklo,
medjo prv. Trebiva v gradu na
ovod - Z gospo vred plemenit go,
spor - it. :/

Danica,

Na nebu sije zvezdica,
 Danica zvezda jutranja.
 Dekle' jo vglada prelepo,
 Ji pravi, govori tako:
 „Nj zvezdica danica,
 Premila zvezda jutranja!
 Kako' ti siješ med' zvezdic,
 Kako' lestkečes' zmed' meglia,
 Kako' na rožah rosica,
 Ko na trepavnicah solzica.
 Ali naj se morem doli sneti,
 Nem kam bi se hotela det.
 Vhvala bi se v perstan zlat,
 Bi ljubmu ga hotela dat,
 Da bi razsvetljeval mi goz,
 Ko hod' po noči k meni v vas,

Dab' svetil mi domov nazaj,
 Kdar skriva se na nebu mlaj.
 J. Čbelica 1848, str. 59.

XXXV. Povoinji moč. 5 195

„Ala Jerca, ti si le mlada,
 „Ala Jerca, kaj ti pomaga?
 Jaz sem ti venec obljubila,
 Pa si bom glatga naredila.“
 Prišli so po njo z belni konjici;
 „Ala Jerca, ti si le naša,
 Saj so te meni obljubili,
 Ko so te v zibelko povel.“
 Le je kadila, le je kropila,
 Pa je hudoba preč si gonila.
 „O le Kadite, le Kropite,
 Saj me s kadilom ne spodite!“
 Jerca prijel za belo ročico,
 Pojo posadil k sebi na klanja.

Milo zaspila, K'o zdirjali
Proti bobneči bistri čavi.

Ta se narvila bela meglica,
Polna meglica angeljev bila,
Vzeli so jervo z rušo, z mesom,
Ta so jo nesli gor k nebesom.

J. J. F. M. na Kranjskem, Novi,
ce 1860, str. 301:1

XXXVII. Slovo.

1. O ljube imam iti,
Dobro jutro bog daj!

Moja ljuba mi je dala
svoj perstan nazaj.

2. Svoj perstan je glat,
Na rdeče okó,

V njem je zapisano
Moje ljube slo.

3. Moja ljuba je lepa,

Bogata je ne;
Kaj haeni bogastvo,
Kder ljubavi ne?

4. Rudeče ma lica Š2843

No črne oči;
Pri taksnem dekletu
So kratke noči.

5. Ma kratke ročave Š3582

No bele roke,
Čo me obinjale
Do belega dne.

6. Ma guzans janjka Š4209

No drobne noge,
Oh smencano dekletu,
Ki ne mara za me!

~Š104
XXXVIII. Nevesta Ančika. Perstun'ak.

Ančika po ganjki šetala,
Na visoke line gledala,

Na visoke line gledala,
Čiro meglino zagledala.

„Kra, oča, ljubi oča vi,
To polji se meglina kadi!“

„Ančka, Ančka, ljuba hči,
To pa meglina se ne kadi,
To je nitakona meglina,
To je sama konjska sapica:

To se peljok tebi v ogledi,
Čara turškega najmlajši sin!“

Tam boš se po gradi šetala,
Srebro no glato prebirala.“

Zlodej naj vzame turške gradi,
Vse turške gradi, zlati gladi!

Korije se v dvor postavljajo,
Bele rjuhe se prestirajo,

Bele rjuhe se prestirajo,
Zlate kupice natakajo.

„Hala, hala, ljubi oča vi,
Sel bote mi Ančko dali?“

„Paž sem vam jo občal,
Pa vam jo bom tudi dal.“

Kupice vinna se natakajo,
Mladi Ančki napajajo.

Govtje v kola se nalagajo,
In v druge kraje peljajo.

Ženihu je klobučec dol opal,

Snega je po klobučec segnola

Snega je po klobučec segnola,

Kster nož v serce zabodnola.

„Hala, hala, mladi klapriči,
^{Terstenjak.}

Čeljajte mi Ančko domo!“

Klapriči so hitro genoli,

Mertvo v beli grad prepeljali.

2 J. Zap. Terstenjak v Slov. gorinah,
Kavinska v Steiermärkische Zeit-
schrift, Neue Folge II. 1. pg. 3 i/

✓ XXXIX. Tri hčere. ~ 5209

Mati je mela hčerke tri,
Vse tri je omožila.

Ena je omožila

Daleč k sivemu morju;

Druga je omožila

Daleč v ravno polje;

Tretjo je omožila

Daleč v sterne gore.

Mati je sla gledat

K svoji prvi hčerki,

Daleč k sivem^u morju,

K sivem^u no globokem^u;

„Ljuba moja hčerka,

Jel je tebi dobro

Pri tem sivem^u morju,

Sivem no globokem^u?”

„Dobro mi je, dobro,
Hvala bodi bogu!”

Z vinčenem se vmioljem,

No sperkalom brisem.”

Mati je sla gledat

K svoji drugi hčerki,

Daleč v ravno polje,

Ravno no široko.

„Ljuba moja hčerka,

Jel je tebi dobro

Na tem ravnem polju,

Ravnem no širokem?”

„Dobro mi je, dobro,

Hvala bodi bogu,

Z mlecenem se vmioljem

No spetlatom brisem.”

Mati je sla gledat

K svoji tretji hčerki

Pod te stermne gore,
 Stermne no visoke.
 »Ljuba moja hčerka,
 Fel' je tebi dobro
 Pod teh stermnih gorah,
 Stermnih no visokih.²³
 »Dobro mi je, dobro,
 Da se smili bogu!
 Si solzami se vmičujem
 No s pelinčjem brijem.
 Vsakšno noč odide,
 Vsakšno noč mi pride,
 Vsakšno noč prinese
 Ali mrtvaško glavo!
 Čujš^{moja} draga,
 Poznaš toto glavo?
 Kaj bi ne poznala
 Mojga oč glavo!

— Čujš moja draga —
 Poznaš toto glavo? —
 Njé, no prejoje'
 Glava moje materé!
 Če boš se jokala,
 Bom te tudi umoril,²⁴
 Bom te tudi umoril,
 Kak sem tvojo mater!
 Z ustni se smejala,
 Vserci pa jokala,
 Vserci pa jokala
 No dušico dala.¹³⁰ — *Ibidem* jg. 5.

XI.

»Vtica poje, vtica poje
 V zelenoj naranči.
 Njo si gleda, njo si gleda
 Mlada gospa z grada:
 »Hodi vtica, hodi ptica

S 957, red. II
 (96)

K meni v beli groat.

Pri meni boš, pri meni boš

Droben džundž zobala, (i grozdje?)

Džundž zobala, džundž zobala,

Parasino pila.

Pri kraljici, pri kraljici

Mladem boš sedela,

Boš sedela, boš sedela,

Česnice mu pela! —

in nečem, nečem; nečem, nečem,

Mlada gospa k tebi;

Ti bi mene, ti bi mene

V beli groat zaperla.

Raj' odtetim, raj' odtetim

Si pa v log zeleni;

Se nazobljem, se nazobljem

Romenc pčenicice;

Se napojim, se napojim

Lepo hladne vode;

Se napojim, se napojim

Z moje drage volje. — D. Jh. V. 2 pg. 1-

I.

~ 5774, red. II

Stoji mi oboji versta lep,

Je z rožami nasojen;

Po njem se šeta Mlicika,

Lepa mlada devojčica.

Mimo pa jaše fantič mlad,

En fantič mlad, en lep soldat?

„Dobro jutro Mlicika,

Jel boš mi dala pusleca? —

in že minolo je deset let,

Kaj davala sem puslece;

Je tudi minolo je deset let,

Kaj ljubi je za glavo djal. —

Ja pa sem ravno poleg bio,

Gde je svoj ljubi glavo zgubio;

Le zbiraj si svoj ljubega,
 Al mene reš, al drugega? —
 »Ja nečem zbirat ljubega,
 Ne sebe, niti drugega,
 Sem sedem let ga čakala,
 Zvoj sedem let bom plakala. —
 Al ljubi segne v svilnat žep,
 Do van potegne perotan lep!
 »Tu moj, moja ljuba, perotan glat,
 Jaz bio sem negda tvoj ljubi mladi;
 Se bila si mi ljubica,
 Zvoj paš mi žena zaročena! —

L. J. H. V. 2. 77. 3.

5465 X LIT. (Op. sv. Ursarij).

Marija se z domu odpravlja
 Na ljubo sveto Ursarijo;
 Se nje sin jo lepo poprosi:
 Mati moja, naj grem z vami.

Pa moj sin, kako boš sel z mano,
 Ker si prešvahn za hoditi
 In pretežak za nositi?
 »Oj suhaj doma ostani! repet!
 Ker si prešvahn za hoditi
 In pretežak za nositi!
 »Jaz grem romarijem pot Kazanj!
 Na te svete Ursarije. —
 Kadar Marija hja gor pride
 Se tam milo' ozira! repetatur!
 Tam zagleda nja ljubga sina!
 »O m'ga lepo poprosi!
 Jaz sem se doma pustila,
 Pa sem se suhaj dobila!
 »Ovi mati moja!
 Se tega vi ne veste
 Da sem doma jenu lesti
 Jenu po celim sveti

Marija ga u drugič vpraša:
 "O moj sin, kaj tukaj delaš?"

"Ovi mati moja, se tega ne veste,
 "Jaz grešnikom grehe odpuščam!"

Marija ga u tretje prša:
 "Al vsem grešnikom grehe odpuščas?"

"Jaz vsem ljudem grehe odpuščam,
 Ampak tistim jih ne odpuščam,

Kateri po dvoje obroki morijo
 In vendar krancelj nosijo."

Marija po gori hodi,
 Se za sisle Boga moli,
 Se za sisle Boga prosi.

Govoral jérjav iz Pliskovice,
 L. II. zapisal Zvab.

Se lepših deklet ni nikjer,
 Kor so le te gorjantke,
 Ki nosijo pisane ^{janke} kvante,

Koravde svetle ravno ko luč,
 Tri takih bi ležal celo noč.

x 2. Saj nesem bogata,
 Tudi uboga prav ne,
 Te prosim moj sorelj,
 Zapusti me ne.

x 3. Oj sčetrana socka
 Korkaj me kosti,
 Če se sam župan bica,
 Tolkaj ne veljaš!

x 4. Saj vem da sem draga,
 Tudi dosti rožam,
 Pa saj bodeš plačeval
 Po noči in čez dan.

51964

X

LIII.

Kishorica,
povodil Zvezal,
aps. 3 vob.

1. Saj pojdem drevi u vas,
Za n' lusen, kratkih čas,
K' mojmu dekletu, X
K' jo hočem uzeti.
2. Bom šel pod Kambrico,
Bom zaklical ljubico:
Ali bodeš gori uslala,
Meni odgovor dala? Kras.

52087

X

LIV.

Lengvár, pila Kalena
Muravec, aps. 3 vob.

1. Moja piščalka je suha
Mi neče več pet,
Moja ljubca je ^{gluhca} jezna,
Mi neče odpret.
2. Saj b' bi rada odprla
Saj te močno želim,
Al so mamca u simoi,
Se jih močno bojim!.

3. U jedni roki ji prinesla
Od Kambrice ključ,
U drugi jeno rinktó,
K' se svesti ko luč.

4. Ne moram za rinktó,
Meni lunca svesti,
Meni je za Korajžo,
K' me srce boli.

5. Bom šel tje na vas
Bom zavričkal na glas;
Dekliška ljubezen
Je fantovski špas!.
Povedala žela Muravec
K' leš stara iz Cenožec?

X LIV.

51473

1. Ljubca moji, spiš al žuješ?
Kadar t'kam, ne odpreš,
Drugim šocelnom vasuješ,
Meni odgovora ne daš.

68.

2. Jaz ne spim, zmerom čujem,
 Topljena sem u žalosti,
 Tiste bristkosti premišlujem,
 Ki jih imava jaz in ti.

3. Če nocoj mi boš odpela,
 Če nocoj la zadnjikrat,
 Da bovo slovo jemala,
 Ker se moram proč podat.

4. To je meni najhujše strisi,
 Ker čujem, da jemlješ slovo,
 Ko bi mogla pred Lazo umrjeti
 To bi za me najbolje blo.

5. Oh ljubca tolkanj ne zadržaj;
 Prav zaupaj na Boga,
 Prosi ljubca za me,
 De b' se srečno še vidla!

6. Jaz bom zmeram Boga prosila,
 Da to milost zadobim,

69.

Da b' se še jenklat, nazaj dobila,
 Oh preljubi sorelj moj!

7. Saj ko b' blo po božji volji,
 Ti bi bil vselih sorelj moj;
 Glih kakor so rojce u polji,
 Sorelj moj, nikar ne žaluj!
 ! Pozna se upliv ^{Ista} umetne pesme!

LVI.

* Tolazba zapuščenega ljubice. ŠT 54

Kdo se, ljubca, troštal bo,
 Ko se jest zapustil bom?

Troštale me bodo rojce,
 Ki po polji svetlejo.

Jaz pa kupim novo koso,
 Z njo vse rojce pokosim.
 Kdo se id.

Troštali me bodo Brecci,
 Ki pri cesti rasejo.

70.

— Gaj pa kupim novo s'kico
Z njo vse drevice ti poscham.
Kdo ita

Troštale me bodo live,
Ki po gozdu ^{lesajo} pojejo.

Gaj pa kupim novo puščko,
Z njo vse live postrelim.
Kdo ita.

Troštale me bodo ribce,
Ki po vodi plavajo.

Gaj pa kupim novo mrežo,
Z njo vse ribce polovim!
Kdo ita.

Troštali me bodo fantje,
Ki pri oknom pojejo.

Gaj pa kupim novo pal'ko,
Z njo vse fante odporim.
Kdo ita

71

Troštala me bo zemlja,
Ko v nji mirno spala bom.

1 Da ne bodo te srečovali,
Da ne bodo te sprašovali:
2 Kd' si hodil, kje si bil,
Da si čevljičke nosil? "

3 Kaj sem hodil po Dolinah,
Kaj sem hodil po planinah,
Kd' sem hodil, kjer sem bil,
Mlade ptice sem lovil.
4 Kake so pa tiste ptice,
K' imajo rdeče lise,
K' imajo črne oči,
Pri njih so kratke nosi: